



nehmejs apceetes ar zivela darbu itpat vsmangi, ta ar masinas mehanismu, jo tee fapratkoti, ta zivels ir labds pais raschofanans faktors, ta wiss pahrejas.

Mehs te nemaram wita pilniba celat- stejs prof. Zimmermana slehdsenu kritika, aishmejam itai to, ta wina peewestee faim- neezifsee molivi ir wiss pahraut- faimneezifsi, samehr ufehmejs doma un rihlojas ta priwats zilwels. Ta, par peem: eedshwotaju pirkshanas spehju pozelschana ir tautaimneezifsta nepezeefcha- mida, bet primatais ufnehmejs doma, ta preefsh wina ir isbewigali malkat semalas algas; lai pirkshanas spehjas zelas zaur to, ta algas paangstina wina lonsurenti...

Waretu wehl peewest dauts argumentu, lai peerahditu, ta prof. Zimmermana sleh- dseni naw wifai dibinan, laut ari teem neitubhst finama pamata. Schis pamats pastahw par til, par zil atsewifschl ufneh- meji spehji pozeltees pahri sawam schaura- jam perfonigam interesem. Un ta schi war- buhstiba naw wifai leela, to neteechi at- fahst ari wajs Zimmermans, jo wintch spee- laisch, ta woadshgas tomehr finamas ar li- tu mu notelitas normas, kuras nowehrstu ufnehmeju warbuhstejos pahrahjumuus.

Preefsh strahdsneezifbas leeta ir fahdra: ja wina negrib buht tas zeetejs, kurch nes wifas tas nalkas un smagumus, labdi ee- spehjami pee un pehz razionalisefchanas isweschanas, wina ir pahchai jatop par fpechlu, kurch war felmigi uftahitees par sawam teefdam. Un tas eefpehjamis itai: isbuhwejt sawas organifazijas, fip- rinot arodu beehdrabas. Dr. W. Galasi.

### Cefichieme

#### Jauns uhdens fatihmes zellch.

Lihd ar Schuhdas—Zeepejas dselshzeli jaunbuhwi wairati Wentas augshgala ruhneeki, irgotaji un fabeedrisso organifaziju pahrahstahwi luhgufchi juhrneezibas dep- stahites pee Wentas upeh padhtinafchanas no Nigrandes lihdi Ruldgat. Razona at- rodas leelats flatis kegelu un kaku septi, wairafas modernisefchans u. l. l., kureem buhtu loti isbewigi isleest preifchu pah- wadafchana Wentas upeh uhdens zeli lihdi Strundas fahzlat, kura stradiitees upeh mald. Uf Wentas upe isbrauga juhr- neezibas d—ta preefshahwji notahdroi, schdi darbi weizami miweid mehtra fahneeg- fchana un zil tee waretu ismalkat.

#### Ahrtu eewehridai.

Wefelidas departamentis wehrsch ahrtu u'montou uf Wint, pee mehdsinas fatu- lates, laita no 27. septembra lihdi 9. otto- brim sch. g. farihlojameem 22. fapratkoti- steem ahrtu papilbu kureem, tur fawifcha wehriba isle pegreesta terapijai.

Suwafas fimas par scho kuru programu fneehs Ausrifas lousuls Riga, Schuhnu celd Nr. 13.

Difeldorf, pee Austrum-Wahzijas Sozialshgientas Mademijas, laita no 4. oktobra lihdi 13. nowembrim sch. g. notis kurch par arohshgientu un arohshimdam.

Peeteitumi abrefejami teefchi minelids atademijas sekretaram (Difeldorf, Uge- meine Stadtsche Prantenanstalten, Bau 1, Witeftrasse) lihdi sch. g. 18. septembrim.

Suwafas fimas wefelidas departamenta.

#### Nobolks auto iphofneekem.

Daugapilis apr. walde nolehja aplifi ar 28 50.—leelu nobolki apr. pahschwal- dibai per labu wifas automobilus un auto- busus, kuri brauz pa aprinda lautu zreem.

### Upatichienes pauale.

Wihemla Uelcha Rihds li ogwahschu bhdwes (74. turpnojums.)

— Wehisch notahjees, — Wif ihdrba mahies peefhmi. — Ja, tapis rahmata. Schaufmiga nalks, — leelus, wehtra, — notetza Weiju wahja halft.

— Ja. Lai Dzeus nedob tahdu nakti! Melaimigs tas, lam schohda nakti tur laet, — fahzja nopuhbdamees mahie, nowemdama palogus.

— Wirtur eestahjids slujums un itai weh- ja gaudofchana nelahwa fedhret fahshpeju- fchds firds rawdas, kuras nahja no tum- fas, pee loge.

— Bet tu islezees ita fchodeen buhtu druftu fwaigala, Weiju, — teiza wifas Weiland pehz lgalas lufschanas, nofeh- damas uf krehfia lihdsas wihram.

— Ja, fchodeen ir druftu weeglat, — w'ach afnemis no zlam domam, islahidigi aibildeja. — Waj fmi, fcewa, par to es fchodeen domaju, — wifsch teiza ugunt flaidamees, — es wifu laiku domaju par Wif. Un kadehi domas par winu man fchodeen neitahji. Waj til ar winu naw notizis laut kas launs?

— Neinu, teefchom, to lai domaju, Weiju, — teiza Dschenni Weiland, balligi pahshfodamees uf wihu: wintch fchodeen itai pirmo reih pehz Wif isseefchanas par to eeminejads. Kad wina isfahzja dachadas domas un warbuhstibas par melits itteni, w'ach weenmejr lufela un nelob nelo par winu nefautaja. Bet fchodeen wifsch gribe- ja runat par melu, wina firds alfa pehz laut lahdas fimas par winas itteni.

— Kas gan buhs ar winu notizis? Kur wina waretu buht? Nelahdu fmu... Fchabdhle!... Wans mihlullis. Waj tad teefcham mehds ta ari neia nebabuhjam fmai?

### Wirftu weifliba.

Kad sozialdemokrati pazehla kufufschana- nas leelu finanfu ministrija, tad schai mi- nistrifai tuwu stahwofchee laifkrafst ar „Wih- wo Semi“ preefshgala slufesa, ta uhdeni- mutle eenehmufchi. Pehz tam fchee pahchi laifkrafsti pamajam fahla atahfnot apwaino- tos eerehdus. Somehr ari pahschs waldb- bos aprindas aifina, ta finanfu ministrija laut kas naw lahretiba, un dij fin. min. Blumbergs tehras pai pee finanfu ministri- jas eefahrias reorganifschanas. Rahel- lufsch aifgahja, aifgahja ari Blum- bergs. Waj tad teefcham abi fchee waras wihri buhu dijufchi fpersti at- fahji fawus augstos amatus itai tadehi, ta „Sozd.“ bija „isdomajis“ kufufschanas leelu? It peelahpiga muhtu pilfoniba no- reif gan naw. Bet wifa schi leeta bija to- mehre dewuf finanfu eemeflus ta persona-

lam pahramnam, ta ari eefshojam reorganif- fahzjam finanfu reford.

Un pehz wifa ta tagad „Wihwa Geme“ uffahf fawas taltitas trefcho fohi. Lucht, to wina trefneem burteem ralkta fawa oir- beenas numura:

„Sozialdemokrata“ isbrehito „panamu“ ismefschana, ta mums no drofchas pufes fmo, tuwojas beigam. Ra dhrd, tad ismef- leschana lihdi schim dewuf pilnigi negati- wu rezultatu pret apwainoteem finanfu re- fora darbneekem un profuratura ismefschot leetu pahchu ufstruaju wifseend.

— Ar wahrdu fakot beigu beigas tathju isnahls, ta kufufsch nehmufti sozialdemo- krati! Waj naw flahis trits! Bet lungi, waj juhs pahchi nefapishatees fawos weif- lajos pirkstos?

### Behdiga parahdiba, bet kas tur wainigs?

Wairafas Rigas laifkrafstos teel isjeltis lahds gabljums, tur wairati jauneli (schai- gadijuma teel pahrihpots, ta tee bijufchi schidbu tautibas) ita ta gribeufchi ufbruti Soemias deputatam Aw. Bergam. Naw mums tuwatu objektivu fmu par notilufcho, bet fahard ar scho fmojumu mums ufmah- zas dachji jautajumi. Wairat reifes laif- krafstos parahdjids fmojumi, tur „nefina“ jauneli ufbrutufchi atsewifschem schidbu tautibas lozefkeem. Dschreis ufbrutumi bei- gufchees ar nopeetneem eewainojumeem. Somehr pa leelatai dakai ufstruaji paliku- fchi neufinati, un tur tee ufiniti, tee ftrah- dijufchees par nazionalneem tautefcheem. Schee notilumi fahzja dibimatu ufstrauku- mu laira, kas neafihst huliganifmu. So- zialdemokrati fahard ar to gribeja fahp zi- tu ari ufstahdit jautajenu waldbai.

Itai muhtu gahzja laba pahra prefe

par wifu to nirkajads un luhloja notahdit weenmejr ta, ta zeetufchi newis zeetufchee schidbu jaunefsi, bet gan ufstruaji. Itteem wahrdem Bergi un Meeftni atlohu aif- fahweja noteefschu reebigo huliganifmu, nehma fawa pahpahne huliganus, jo tee rihlojufchees tautifli u. l. l.

Tagad nu schim „kulurelam“ dshentle- menim pahcham nahzees pahshwot un isboudit huliganifma felas. Protams, ari fahis ufbrutums uf wifshingrato nofodams, ween- alga waj tas nahs no schidbu aprindam, waj tautefcheem. Bet wifmafal eemefla fchoreh ufstrautees Bergam un „Latw. Sargam“, jo schai ufbrutum (mehs nef- finam, zil wifsch dills nopeetns), wini it labi war fahfahit fawas politikas felas hu- liganifma profeshchana.

Bhdiga leeta, bet wainigi, deemschehl, lungi pahchi.

#### Ra Batwija eewed kontrabandu.

Lai eebabuhju Latwija kontrabandu fchepimani peeleeto wifschahadatus pa- nehmeenus: fahp zitu tee nemulotas ahr- semju prezes pa bagahchu fchta no weenas peerobefchah fahzijas uf otru, lihdi prezes lahda no tam nelegald lahria ihobas is- nemt. Wifufchi gabljumi, tur fchahda ba- gahcha pahrahrefeta lihdi 16 reifes no wee- nas peerobefchah fahzijas uf otru. Gabi- jums Riga, tur fchizes pahrehretufchahs par fchitu, fpeefch domat, ta kontrabandas ee- wefchana peedatads ari dachji dselshzeli talpotaji.

Dselshzeli polizijas un muitas eefsh- chju rotas nahfuf informazija, kas dab ze- ribas fchops kontrabandifus brifh lihwidet. S. M. W.

#### Naudas isfchlehdetaja arefts.

Nefen apzeefinats un eewetots zeelumd teefa isphidhichs Grebs par to, ta isfchrejtis tuwu pee miliona rublu walts naudas.

Grebs pahshams ari ta fchidigs „nozlo- nalifms“, kurch ar fowu nazionalifmu mih- leja plahittees un lamat foztalifmus publi- fch weelids. Swahbi, ta neweena pilfomu awife wehl naw dabuhju par Grebfa opze- tinafchamu neto finat. Uftrih ari tas, ta samehra til mofis teetu eerehdis ta teefu isphidhichs pahpehjis isfchret gandrih miljo- nu walts naudas. Waj tad aggabateefas aibidhichs perfonas fawus eerehdns neman nelontrolid?

#### Welle mantneekas.

Ahrleetu ministrija ar scho peftno, ta 1924. g. Amerika S. Franzitit miris Lat-

Wifpites aprinka ffolotaju arohfwenei- bas pilna beehru fawulze sch. g. 23. julija tautifloju direktora Melnalkfchana pahrzelfcha- nas leeta weendalshgi peemehma fetofchu refozuziju:

1) Galwenee nopeini Latwijas pamat- ffolas noorganifschana un isweibofchana peefhri R. Melnalkfchim;

2) Pahchrel naw zitas lahbas perfonas, kas itapat labi pahrfinatu pamatffolas lee- tas ta Melnalkfchis un fpehju itas itpat felmigi wadit, kadehi wina pahrzelfchana atfahs newehlamu eefpaibu uf pamatffolas turpmau atihhibu;

3) Melnalkfchana pahrzelfchanas molivi ir pahral nenofhmigi un aif teem flehpjas perfoniga ministra isfchfinafchanas ar no- teiftu weenotas ffolas aifstahwi un aif mi- niftra wihzibas fahfahama nowirfchana no lihdschimeem weenotas ffolas prinzipeem;

4) tadehi kategorifli profeshjam pret fcho isghitibis ministra Seemela lunga rihibu un noteifti profam Melnalkfchana atfahichu- nu wina lihdschimeja tautifloju direktora weid.

wijas pilfonis Mabrinfch Blums, dj. 26. septembr 1862. gada Riga. Nela:as at- fahjis leelatu mantojumu. Perfonas, tu- ram buhtu teefbas uf aifstahio mantojumu, teel luhgatas peereltees ahrleetu ministrijas jurifkonfultazija. P.S.U.

### Riga.

#### Par dselshzela katastrofu

8. augusta dselshzeli galweneis dir. W. Kober „S.“ pahfahrojis: Pihnigi fahragati 5. un hofati 2 preifchu wagoni. Abam lotomotiwem neezigi bohajumi. So ienderi gan zrelufchi deegam fipri. Sifard ar katastrofu, nahftees ufstati par judama gahfufchu apm. 1 wagonu oglu frawu. So- jatos zelus fchodeen galigi faweds lohr- tida. — Ismefschanas lamifja notahdro- juh, ta notikuma weida fhmnefchu eerihje bijuf pilniga lahrtiba. Peelafchams, ta katastrofa wainojams mafchinfis Spreifts, kurch wahja wilzeenu, kas gahja no Schi- rotawas S. paria. Pehz leezimeeku isfe- zeeenem, abu wilzeenu mafchinfis pahcha pehbeja brifdi tomehr ir mehginajufchi ap- turet fawus wilzeenus. Wizeenus no Schi- rotawas parla gahjis pa galweno zeli ar 20 km. ahtumu fuauda. Kad schi wilzeena lotomotiwem nogahjuh no fcheem un apsh- jufees, ta wagoni drahfufchees weens otram wifch, un azumirell blafus lotomo- tiwei radufees wagonu drupu lauhfe.

### Dachadas fimas.

Sabedhs behns. Naudles pag. Wida Dampse fmojuf polizijai, ta 17. jul. winas fahpone Antie Sproge fhendefuf ahrfahfchahs fceweefchu lahrtias behru. 3. aug. winas abas isgahjuhchah no bhfwolka darba, bet behrs palzjis gur- lot gultu wirtum pee plihis, kura tant brif- bi furejufees. Rdb pehz apm. 10 minu- tem D. agreesufees atpafal wirtum, wina araduf wirtum pilnu duhneem un gultu begam. Behram fipri apdeguhchah lah- nas un mugurina. Tant pahcha deend behrs leelads motas nomira.

— Peels mesha uguns grehls Rubenes pag. Behreenes wifschneezibid, meshfarga Koficha apgatai diwad weelads eefahjis begi walts meshs. Nobega 200 kw. metr. eglu jaunandfes un 1 km. lotu,

### Brunu fugis „Potjemfins“.

Matroschu fahelchanas pee Odefas 1905. gada pehz antenifsteem dokumenteem.

„So mehds nebarifm!“ wif fcehdja, fa- juhshinoti no Matfufchens runas.

„Sab mums te fofchmi!“

„Birmats fchahweens, kurch bija meh- zets wifschomandanta mahjai, netrahpja.

„Oirs lelgabals — uguni!“

„Pifchias fchomandanta mahja palita ne- aifstahra.

„Trefchais leelgabals — uguni!“

„Pifchias teatrs, kura bija fapulginatis generalfchahs, fahweja ta fahwehje.

„Bet fhta un notelita pifchias plana nelo newares isbari“, pahfahbroja W. Kflew.

„Matroschi notizeja nobewejam. „Ja tas ta, preefch lam tad mums wojog wehl fchani? „Ja bef notelita pifchias plana newar trohpi? „Zi weegil mehds waram nobarit posu muhtu pahchu brahia ftrah- neshu rajonns!“

„Ufshaudfchana awireja, un fchomandan- tam notuhija fetofchahs prahbas:

„Nefrauzet Potjemfina wifchreem eepiritees wifu wahdshgo. Matroschu neaifstaramiba par ufurefchanas laiku Odefa. Polizijas un fahfahwehja meshchanga isfurefchanas pret ftrahdneekem isfchifama. Koraphehs aif- wahzams no pifchias. Sedhshwotaji pahchi laahpbruno pifchias aiffahgafchana!“

II.

„Kur tad ihst atrodas admiftrata eefadre? Rchds matroschu no brunu luga „Kofiflams“ atfahfha fetofchu: „Mehs anshahjamees pee Sewastopolis. 15. janija fchu luga pah- wifam negahidit fahfahfah: „Admiralis luhdi wifus fchomandantus pee fewis. „Tuh- ltu pehz tm: — „Tihis triftitaji“, „Dim- padfmit apufit“, „Georgijs Pobedonofez“, „Ratrina II“ — fahatawotees isfchahfch- na!“ — Kad fchomandanti atgreesas no ap- fpreedes, „Ratrina II“ itla dota wamehle palift atpafal. Eemefls bija fetofch: „Deenu pirms tam pee walara luhfchanas

fchi luga elipafch isfchahfahs no aifshguma par zaru-lehtinu. Matroschi fwilpa un fchahzja. Pehz tam fchomandantom eefneehja dachdas prahbas. Tadehi „Ratrina II“ ne- drihstetja brault lihdi mellet „Potjemfina“.

„Nakt uf 16. junija trish brunu fugi „Georgijs Pobedonofez“, „Dimpadfmit apufit“, „Tihis triftitaji“, mnu kreferh „Kafstis“ un fchehras torpedu laiwad dewad zeld.

„Watarad wimeem fetofa „Kofiflams“ un „Sinops.“

„Wirtneeki bija newosh, fahshfufchi gal- was fowd laut to fchufstetja. Dsch no matroscheem nohrata, ta „Kofis Potjemfins“ ir elipafchah ward un ta mums buhs jauti- fchahs pret wimeem. „Ja tas lahfniba“, ta matroschi runaja fawa fahp, tad mehds uf wimeem nefchahfmi, tee tathju muhtu brahli!“

„Par „Potjemfina“ itla fanemta fetofcha telegrama: „Kadehi juhs neatibidit? „Kofis Potjemfins“ atrodas pee Odefas ahreja reida.“ Telegrama bija norahdiba no krefero „Tihis triftitaji“ un ita bija adrefeta „Dimpadfmit apufiteem.“

„Efhadra nah!“ — Odefa bija aifmitra.

„Kadehi efhadras tuwofchanas „Potjem- fina“ elipafchu wairat intrefeta neta noti- tumi Odefa? — Sagod wina buhs bari- fchanas ar lugeem. Ar lugeem, kuru wah- bus wina pahna, kuru elipafchah wina pahna. Ar matroscheem, mafteem, fchu mah- fcham, fchu leelgabaleem — ar pahsh- nam leetam.

„Un ne ar fahfahem, fahfahjeem, gene- raleem, pifchias teatreem, pifchias fchom- danteem, semes fchurkam... Ita pahrbau- diti fchahjumi uf luga: tur bija 30,000 yudu ogles, 2000 leelgabalu lahdimu, uhdens, maife, miti dachdam beenam.

„Efhadra nah!“ — Odefa bija aifmitra.

„Kadehi efhadras tuwofchanas „Potjem- fina“ elipafchu wairat intrefeta neta noti- tumi Odefa? — Sagod wina buhs bari- fchanas ar lugeem. Ar lugeem, kuru wah- bus wina pahna, kuru elipafchah wina pahna. Ar matroscheem, mafteem, fchu mah- fcham, fchu leelgabaleem — ar pahsh- nam leetam.

„Un ne ar fahfahem, fahfahjeem, gene- raleem, pifchias teatreem, pifchias fchom- danteem, semes fchurkam... Ita pahrbau- diti fchahjumi uf luga: tur bija 30,000 yudu ogles, 2000 leelgabalu lahdimu, uhdens, maife, miti dachdam beenam.

„Efhadra nah!“ — Odefa bija aifmitra.

„Kadehi efhadras tuwofchanas „Potjem- fina“ elipafchu wairat intrefeta neta noti- tumi Odefa? — Sagod wina buhs bari- fchanas ar lugeem. Ar lugeem, kuru wah- bus wina pahna, kuru elipafchah wina pahna. Ar matroscheem, mafteem, fchu mah- fcham, fchu leelgabaleem — ar pahsh- nam leetam.

„Un ne ar fahfahem, fahfahjeem, gene- raleem, pifchias teatreem, pifchias fchom- danteem, semes fchurkam... Ita pahrbau- diti fchahjumi uf luga: tur bija 30,000 yudu ogles, 2000 leelgabalu lahdimu, uhdens, maife, miti dachdam beenam.

„Efhadra nah!“ — Odefa bija aifmitra.

„Kadehi efhadras tuwofchanas „Potjem- fina“ elipafchu wairat intrefeta neta noti- tumi Odefa? — Sagod wina buhs bari- fchanas ar lugeem. Ar lugeem, kuru wah- bus wina pahna, kuru elipafchah wina pahna. Ar matroscheem, mafteem, fchu mah- fcham, fchu leelgabaleem — ar pahsh- nam leetam.

„Un ne ar fahfahem, fahfahjeem, gene- raleem, pifchias teatreem, pifchias fchom- danteem, semes fchurkam... Ita pahrbau- diti fchahjumi uf luga: tur bija 30,000 yudu ogles, 2000 leelgabalu lahdimu, uhdens, maife, miti dachdam beenam.

„Efhadra nah!“ — Odefa bija aifmitra.

„Kadehi efhadras tuwofchanas „Potjem- fina“ elipafchu wairat intrefeta neta noti- tumi Odefa? — Sagod wina buhs bari- fchanas ar lugeem. Ar lugeem, kuru wah- bus wina pahna, kuru elipafchah wina pahna. Ar matroscheem, mafteem, fchu mah- fcham, fchu leelgabaleem — ar pahsh- nam leetam.

„Un ne ar fahfahem, fahfahjeem, gene- raleem, pifchias teatreem, pifchias fchom- danteem, semes fchurkam... Ita pahrbau- diti fchahjumi uf luga: tur bija 30,000 yudu ogles, 2000 leelgabalu lahdimu, uhdens, maife, miti dachdam beenam.

„Efhadra nah!“ — Odefa bija aifmitra.

„Kadehi efhadras tuwofchanas „Potjem- fina“ elipafchu wairat intrefeta neta noti- tumi Odefa? — Sagod wina buhs bari- fchanas ar lugeem. Ar lugeem, kuru wah- bus wina pahna, kuru elipafchah wina pahna. Ar matroscheem, mafteem, fchu mah- fcham, fchu leelgabaleem — ar pahsh- nam leetam.

„Un ne ar fahfahem, fahfahjeem, gene- raleem, pifchias teatreem, pifchias fchom- danteem, semes fchurkam... Ita pahrbau- diti fchahjumi uf luga: tur bija 30,000 yudu ogles, 2000 leelgabalu lahdimu, uhdens, maife, miti dachdam beenam.

„Efhadra nah!“ — Odefa bija aifmitra.



